

Az EURÓ

Tájékoztató az euróbankjegyek és -érmék biztonsági elemeiről

2002. január 1-jétől a valuták világának új időszaka kezdődik, mely egyben Európa történetének is új fejezete. Az euró a gazdasági és monetáris unióban részt vevő EU-tagállamok közös valutája. Az európai valuta elnevezéséről, az „euró” névről az Európa Tanács 1995. december 15–16-i madridi ülésén született meg a határozat.

Az euró grafikai szimbóluma a görög epsilon betűből származik, és az „Európa” szó első betűjére utal. A párhuzamosan futó vonalak az euró stabilitását jelképezik.

Ennek az új, határokon is túlmutató pénznek a kezelésében, ellenőrzésében kiemelkedő feladatuk lesz a valutapénztárosoknak, valutaváltóknak és a valuta-elfogadóhelyeken dolgozóknak. Ez az útmutató azt a célt szolgálja, hogy mire az új bankjegyek és érmék forgalomba kerülnek, addigra a szakemberek megfelelően felkészülhessenek azok kezelésére.

2002. január 1-je a csúcspontja annak a hatéves programnak, amely magába foglalta a tervezést, a gyártás-előkészítést, több mint 14 milliárd euróbankjegy és 50 milliárd euróérme gyártását. Kb. 10 milliárd bankjegy kerül forgalomba azonnal, amelyek felváltják az eddigi nemzeti bankjegyeket. A 15 EU-ország közül 2002. január 1-jén először 12 ország (Ausztria, Németország, Olaszország, Portugália, Írország, Luxemburg, Belgium, Görögország, Spanyolország, Franciaország, Hollandia, Finnország) vezeti be készpénzként az eurót. Az EU döntése értelmében négy kis európai állam (Andorra, Monaco, San Marino, Vatikán) nemzeti rendelkezések alapján használhatja az euróbankjegyeket és az euróérméket. Nagy-Britannia, Dánia és Svédország egy későbbi időpontban vehet részt a közös valuta bevezetésében.

Az euróbankjegyek

A kibocsátásra kerülő bankjegysorozat hét címletből áll: € 5, € 10, € 20, € 50, € 100, € 200 és € 500. A bankjegyeket

Robert Kalina, az Osztrák Nemzeti Bank művésze tervezte. Ő volt a győztese az euróbankjegyek tervezésére kiírt pályázatnak. Terveit az „Európa stílusai, korszakai” gondolat motiválta. Grafikáiról Európa gazdag építészeti kultúrtörténetének hét periódusa köszön vissza. Az elkészült bankjegyekben megvalósult az esztétikum és a biztonság összhangja.

A bankjegyek előoldalán ablakok és kapuk szimbolizálják a nyitottság és az együttműködés eszméjét Európában. Minden bankjegyen megtalálható az Európai Közösség 12 csillaga. A bankjegyek hátoldalán az előoldallal összhangban lévő építészeti stílusú hidak képe található, jelképezve a szoros együttműködést, párbeszédet Európán belül, valamint Európa és a világ egyéb részei között.

A hét címlet markánsan megkülönböztethető, eltérő színe is segíti az azonosítást. A bankjegyek mérete az érték növekedésével összhangban változó. Az € 5 bankjegy a legkisebb, az € 500 bankjegy a legnagyobb.

Valamennyi euróbankjegyen megtalálhatók a következő közös elemek:

- az euró elnevezése latin és görög betűkkel
- az Európai Központi Bank kezdőbetűi a közösség tizenegy hivatalos nyelvének megfelelő öt változatban – BCE, ECB, EZB, EKT, EKP
- a jogvédelemre vonatkozó jelkép – ©
- Willem F. Duisenbergnek, az Európai Központi Bank elnökének aláírása
- az Európai Közösség lobogója.

A bankjegyek különböző mérete és a jól tapintható nyomatrészek segítik a címletek azonosításában a vakokat és a csökkent látóképességűeket, különösen az € 200 és az € 500 bankjegyeken.

Mindannyian tudjuk, hogy a modern reprodukációs technológiák képesek jó minőségű másolatok és nyomtatott anyagok előállítására. Semmi sem fogja a hamisítókat visszatartani a próbálkozástól, és ha a hamisítás nem is lesz lehe-

tetlen, az új bankjegyek biztonsági elemei, azok kombinációi rendkívül nehéz feladatot fognak jelenteni számukra. A biztonsági elemek jelentős része már ismert az EU-tagországok, de más országok nemzeti fizetőeszközeiről is. Az euró ezeknek tudatosan összeállított rendszere.

Mint minden bankjegy, így az euró is tartalmaz szabad szemmel nem látható olyan biztonsági elemeket, azonosítási lehetőségeket, amelyek a pénzváltó automaták, pénzfeldolgozó, ellenőrző gépek számára teszik összetevészthetlenné az egyes címleteket.

Az euróbankjegyek speciálisan gyártott, tiszta gyapotot tartalmazó papírra készültek. Ennek köszönhetően a papír fogása jellegzetesen ropogós, nem puha és nem síkos. A gyakorlott pénztárosok sokszor már a bankjegy papírjának tapintásából is képesek egyszerűen kiszűrni a hamis bankjegyeket. Természetesen a bankjegy még sok más azonosítási ponttal is rendelkezik. Fontos a tapintható vonalakat eredményező, az előoldalon alkalmazott különleges nyomdai eljárás, a metszetmélynymtatás, amely segédeszköz nélkül, egyszerűen érzékszerveinkkel ellenőrizhető. Az euróbankjegyeken jól tapintható az Európai Központi Bank rövidítése öt változatban, az értékjelzések és az előoldali meghatározó képi elemek, az ablakok és a kapuk. Természetesen ezeknek a tapintható nyomatoknak az ellenőrzése a bankjegy általános elhasználódásával összhangban bizonytalanabbá válhat az idők során, ezért fontos a további biztonsági elemek ellenőrzése is.

Tekintsük át először a bankjegy átnézeti képét. Tartsuk a bankjegyet fény felé.

VÍZJEL: a bankjegy előoldalának bal szélén, illetve hátoldalának jobb szélén lévő üresen hagyott nyomatmentes területen, az ún. vízjelmezőben láthatóvá válik az árnyalatos pozitív, valamint vonalas negatív részekből álló ún. kombinált vízjelkép, mely tartalmazza a bankjegyre jellemző építészeti motívum egy részletét, illetve az értékjelzést.

BIZTONSÁGI SZÁL: átnézetben sötét vonalként válik láthatóvá a papír anyagába ágyazott biztonsági szál, melynek felületén figyelmesen szemlélve az ismétlődő „EURO” felirat és az értékjelzés látható.

ILLESZKEDŐJEL: a bankjegy előoldalának bal felső, illetve hátoldalának jobb felső részén önmagában értelmetlen ábratörések láthatók, melyek átnézetben egymást kiegészítve – a különlegesen pontos nyomtatásnak köszönhetően – az értékjelzést teszik láthatóvá.

Rendkívül fontos biztonsági elem a valamennyi címleten megtalálható **HOLOGRAM**. Az **ALACSONYABB CÍMLETEK** (€ 5, € 10 és € 20) előoldalának jobb széléhez közel egy **HOLOGRAFIKUS FÓLIACSÍK** található. Ha megdöntjük a bankjegyet, akkor a fólia felületén fénylően válik láthatóvá az euró jelképe és az értékjelzés.

A **MAGASABB CÍMLETEKEN** (€ 50, € 100, € 200 és € 500) az előoldalon egy **HOLOGRAFIKUS BÉLYEG** található. A bankjegyet megdöntve fénylően válik láthatóvá az értékjelzés és a bankjegyre jellemző építészeti motívum.

Az euróbankjegyek hátoldala síknyomtatással készült.

A négy **MAGASABB CÍMLETET** a hátoldalon további különleges biztonsági elem, a **SZÍNVÁLTÓ (OVI) FESTÉK** is védi. E bankjegyek hátoldalán, a jobb alsó sarok közelében látható a színét változtatni képes értékjelzés. A bankjegy egyenes állásában bíborszínű nyomat a rátekintés szögétől függően olívizöldre vagy barnára változik.

Az **ALACSONYABB CÍMLETEK** (€ 5, € 10, € 20) hátoldalának közepén egy **IRIDESCENS CSÍK** található. A bankjegyet megfelelő fényben vizsgálva a csík felületén láthatóvá válik az euró jelképe és az értékjelzés.

Ha valamennyi, az előzőekben számbavett biztonsági elemet ellenőriztük és megfelelőnek találtuk, biztosak lehetünk a bankjegy valódiságában.

5 EURÓ

ELŐOLDAL

HÁTOLDAL

JELLEMZŐ SZÍN:
szürke

MÉRETE:
120x62 mm

STÍLUS JELLEMZŐJE:
klasszicista

10 EURÓ

ELŐOLDAL

HÁTOLDAL

JELLEMZŐ SZÍN:

piros

MÉRETE:

127x67 mm

STÍLUS JELLEMZŐJE:

román

20 EURÓ

ELŐOLDAL

HÁTOLDAL

JELLEMZŐ SZÍN:
kék

MÉRETE:
133x72 mm

STÍLUS JELLEMZŐJE:
gótikus

50 EURÓ

ELŐOLDAL

HÁTOLDAL

JELLEMZŐ SZÍN:
narancs

MÉRETE:
140x77 mm

STÍLUS JELLEMZŐJE:
reneszánsz

100 EURÓ

ELŐOLDAL

HÁTOLDAL

JELLEMZŐ SZÍN:
zöld

MÉRETE:
147x82 mm

STÍLUS JELLEMZŐJE:
barokk és rokokó

200 EURÓ

ELŐOLDAL

HÁTOLDAL

JELLEMZŐ SZÍN:
sárga

MÉRETE:
153x82 mm

STÍLUS JELLEMZŐJE:
vas és üveg architektúra

500 EURÓ

ELŐOLDAL

HÁTOLDAL

JELLEMZŐ SZÍN:
bíbor

MÉRETE:
160x82 mm

STÍLUS JELLEMZŐJE:
modern XX. század

Biztonsági elemek az € 5, € 10 és az € 20 címleten

10 EURÓ

© BCE ECB EZB EKT EKP 2002

TAPINTHATÓ:
metszelmélynyomtatás

ÁTNÉZETBEN LÁTHATÓ:
vízjel, biztonsági szál,
illeszkedőjel

**MOZGATÁSSAL
ELLENŐRIZHETŐ:**
holografikus fóliacsík
az előoldalon,
iridescens nyomatcsík
a hátoldal közepén

Biztonsági elemek az € 50, € 100, € 200 és az € 500 címleten 50 EURÓ

© BCE ECB EZB EKT EKP 2002

20 ENBO 20% EUR

TAPINTHATÓ:
metszetmélynyomtatás

ÁTNÉZETBEN LÁTHATÓ:
vízjel, biztonsági szál,
illeszkedőjel

**MOZGATÁSSAL
ELLENŐRIZHETŐ:**
holografikus bélyeg
az előoldalon,
színváltó (OVI) értékjelzés
a hátoldalon

Biztonsági elemek az € 50, € 100, € 200 és az € 500 címleten 200 EURÓ

TAPINTHATÓ:
metszetmélynyomtatás

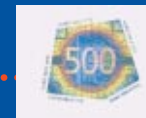
ÁTNÉZETBEN LÁTHATÓ:
vízjel, biztonsági szál,
illeszkedőjel

**MOZGATÁSSAL
ELLENŐRIZHETŐ:**
holografikus bélyeg
az előoldalon,
színváltó (OVI) értékjelzés
a hátoldalon

Biztonsági elemek az € 50, € 100, € 200 és az € 500 címleten

500 EURÓ

© BCE ECB EZB EKT EKP 2002

TAPINTHATÓ:

metszermélynyomatás

ÁTNÉZETBEN LÁTHATÓ:

vízjel, biztonsági szál,
illeszkedőjel

MOZGATÁSSAL

ELLENŐRIZHETŐ:

holografikus bélyeg
az előoldalon,
színváltó (OVI) értékjelzés
a hátoldalon

Az euróbankjegyeken segédeszközökkel (UV-lámpával és nagyítóval) ellenőrizhető biztonsági elemek

UV-lámpa alatt vizsgálva a bankjegyet az előoldalon az EU-közösség zászlója zöld színűre, a rajta lévő csillagok pedig narancsszínűre változnak minden címleten. Az alyomat további részei címletenként változóan zöld, illetve narancsszínben fluoreszkálnak.

A papír anyagában lévő jelzőrostok piros, kék és zöld színben fluoreszkálnak.

A hátoldalon Európa térképe, a híd és az értékjelzés sárgászöld színben fluoreszkál.

A mikroírás mérete 0,2 mm-től 0,8 mm-ig változik, nagyítóval vizsgálva mindig éles kontúrú, jól olvasható.

Az euróérmék

Az új érmesorozat nyolc címletből – 1, 2, 5, 10, 20 és 50 cent, valamint € 1 és € 2 – áll. Egy euró száz centtel egyenlő.

A nyolc euróérme változó mérete, súlya, anyaga, színe és vastagsága csakúgy, mint az eltérő kialakítású peremek, segítik a lakosságot az egyes címletek azonosításában, továbbá az érmekezelő automatákat, gépeket a címletek felismerésében.

Az euróövezet 12 országában az euróérmék előoldalai azonosak, tervezőjük Luc Luyckx, a Belga Királyi Pénzverde művésze. A közös oldalak Európa háromféleképpen ábrázolt térképét és az Európai Közösség zászlajának 12 csillagát tartalmazzák. A három alacsonyabb címleten – 1, 2 és 5 cent – látható térkép Európát mutatja a világ részeként. A 10, 20 és 50 centes érméken az Európai Közösség mint önálló országok csoportja látható, míg az 1 és 2 eurós érméken lévő térkép az Európai Közösség tagjainak egységét jelképezi. Valamennyi euróérme törvényes fizetőeszköz az euróövezet egészében, függetlenül azok nemzeti motívu-

mokkal ellátott hátoldalától. Az érmék hátoldala nemzeti oldal, mind a 12 ország esetében eltérő, az adott országra jellemző motívummal készült. A két magas címlet – 1 és 2 euró – a nagyobb biztonság érdekében ún. bikolor érme, ennek megfelelően külső gyűrűjük, illetve belső részük eltérő színű.

A 12 érintett tagállamból ötben országonként azonos motívum szerepel mind a nyolc érme NEMZETI OLDALÁN (a Benelux államokban az uralkodó vagy a trónörökös képmása, Írországból a kelta hárfa, Portugáliában pedig régi pecsétek). A többi hét országban az egyes érmecímletek motívumai különbözőek, az adott ország kiemelkedő személyiségű szülötte, művészeti alkotása, politikai jelentőségű épülete vagy más jelképe, esetleg egy szép épület, emberi arc, növény, állat stb. látható. (Például az osztrák 1 euróson Mozart, az olasz 10 centesen Botticelli Vénusza, a német 10, 20 és 50 centesen a Brandenburgi kapu, a német 1 és 2 euróson a sas, az osztrák 50 centesen egy szecessziós épület, a francia 1, 2 és 5 centesen egy fiatal nő, az osztrák 2 centesen egy havasi gyopár, a finn 1 euróson egy tó felett repülő hattyú látható.)

Az euróérmék 2 EURÓ

KÖZÖS OLDAL

ÁTMÉRŐ: 25,75 mm

VASTAGSÁG: 1,95 mm

SÚLY: 8,50 g

ALAK: kerek

SZÍN: bikolor;
külső rész: fehér,
belső rész: sárga

ÖSSZETÉTEL:

külső rész: CuNi25,
belső rész: CuZn20Ni5

SZÉL:

finoman recézett, feliratos

NEMZETI OLDALAK

Az euróérmék 1 EURÓ

KÖZÖS OLDAL

NEMZETI OLDALAK

ÁTMÉRŐ: 23,25 mm

VASTAGSÁG: 2,125 mm

SÚLY: 7,50 g

ALAK: kerek

SZÍN: bikolor;
külső rész: sárga,
belső rész: fehér

ÖSSZETÉTEL:
külső rész: CuZn20Ni5,
belső rész: CuNi25

SZÉL:
szaggatottan recézett

Az euróérmék 50 cent

KÖZÖS OLDAL

B

D

GR

E

F

IRL

I

L

NL

A

P

FIN

NEMZETI OLDALAK

ÁTMÉRŐ: 24,25 mm

VASTAGSÁG: 1,88 mm

SÚLY: 7,80 g

ALAK: kerek

SZÍN: sárga

ÖSSZETÉTEL:
„Nordic-gold”, CuAl5Zn5Sn1

SZÉL: durván recézett

Az euróérmék 20 cent

KÖZÖS OLDAL

NEMZETI OLDALAK

ÁTMÉRŐ: 22,25 mm

VASTAGSÁG: 1,63 mm

SÚLY: 5,74 g

ALAK: spanyol virág

SZÍN: sárga

ÖSSZETÉTEL:
„Nordic-gold”, CuAl5Zn5Sn1

SZÉL: sima

Az euróérmék 10 cent

KÖZÖS OLDAL

B

D

GR

E

F

IRL

I

L

NL

A

P

FIN

NEMZETI OLDALAK

ÁTMÉRŐ: 19,75 mm

VASTAGSÁG: 1,51 mm

SÚLY: 4,10 g

ALAK: kerek

SZÍN: sárga

ÖSSZETÉTEL:
„Nordic-gold”, CuAl5Zn5Sn1

SZÉL: durván recézett

Az euróérmék 5 cent

KÖZÖS OLDAL

NEMZETI OLDALAK

ÁTMÉRŐ: 21,25 mm

VASTAGSÁG: 1,36 mm

SÚLY: 3,92 g

ÁLAK: kerek

SZÍN: vörös

ÖSSZETÉTEL:
vörösréz bevonatú acél

SZÉL: sima

Az euróérmék 2 cent

KÖZÖS OLDAL

B

D

GR

E

F

IRL

I

L

NL

A

P

FIN

NEMZETI OLDALAK

ÁTMÉRŐ: 18,75 mm

VASTAGSÁG: 1,36 mm

SÚLY: 3,06 g

ALAK: kerek

SZÍN: vörös

ÖSSZETÉTEL:
vörösréz bevonatú acél

SZÉL: sima, hornyolt

Az euróérmék 1 cent

KÖZÖS OLDAL

NEMZETI OLDALAK

ÁTMÉRŐ: 16,25 mm

VASTAGSÁG: 1,36 mm

SÚLY: 2,30 g

ÁLAK: kerek

SZÍN: vörös

ÖSSZETÉTEL:
vörösréz bevonatú acél

SZÉL: sima

A megszűnő nemzeti valuták forgalomból történő kivonásával, elévülésével, beválthatóságával kapcsolatos időpontok az euróövezet tagállamaiban

	Kivonási határnapok a nemzeti bankjegyeknél	A megszűnő nemzeti valuták átválthatóságának határideje			Átváltási árfolyam 1 euró =
		Kereskedelmi bankok	Nemzeti bankok		
			Bankjegy	Érme	
Németország	2001. 12. 31. *	**	korlátlan	korlátlan	1,95583 DEM
Belgium	2002. 02. 28.	2002. 12. 31.	korlátlan	2004 vége	40,3399 BEF
Görögország	2002. 02. 28.	**	10 év	2 év	340,750 GRD
Spanyolország	2002. 02. 28.	2002. 06. 30.	korlátlan	korlátlan	166,386 ESP
Franciaország	2002. 02. 17.	2002. 06. 30.	10 év	3 év	6,55957 FRF
Írország	2002. 02. 09.	**	korlátlan	korlátlan	0,787564 IEP
Olaszország	2002. 02. 28.	**	10 év	10 év	1936,27 ITL
Luxemburg	2002. 02. 28.	2002. 06. 30.	korlátlan	2004 vége	40,3399 LUF
Hollandia	2002. 01. 28.	2002. 12. 31.	2032. 01. 01.	2007. 01. 01.	2,20371 NLG
Ausztria	2002. 02. 28.	**	korlátlan	korlátlan	13,7603 ATS
Portugália	2002. 02. 28.	2002. 06. 30.	20 év	2002 vége	200,482 PTE
Finnország	2002. 02. 28.	**	10 év	10 év	5,94573 FIM

Forrás: ECB Getting ready for the Euro

* a német szakmai szervezetek nyilatkozata szerint a német márkát 2002. február 28-ig elfogadják a német kiskereskedelmi és vendéglátó-ipari forgalomban

** legalább 2002. március 1-jéig, azt követően az egyes bankok saját döntése szerint

Kiadta a Magyar Nemzeti Bank Emissziós Főosztálya
Budapest V., Szabadság tér 8-9.
Felelős kiadó: dr. Radó Ákos

210437 – Pénzjegynyomda Rt., Budapest V., Markó utca 13-17.